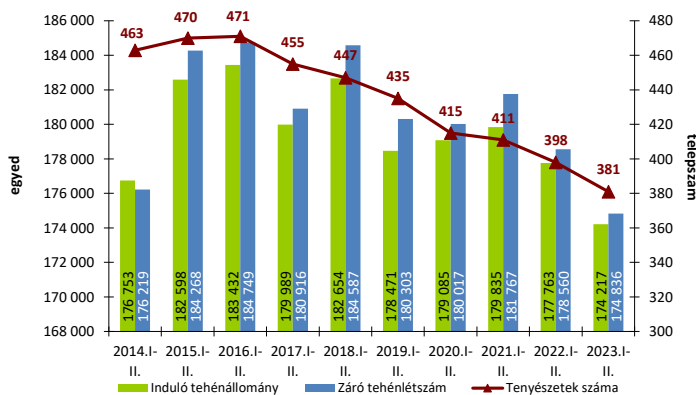
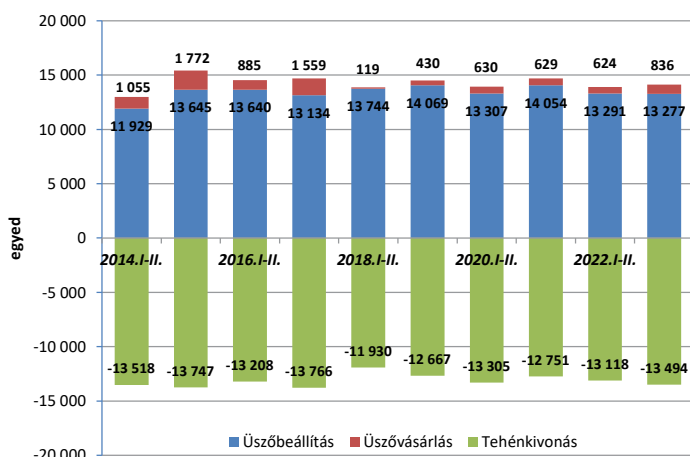

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-II. hó)

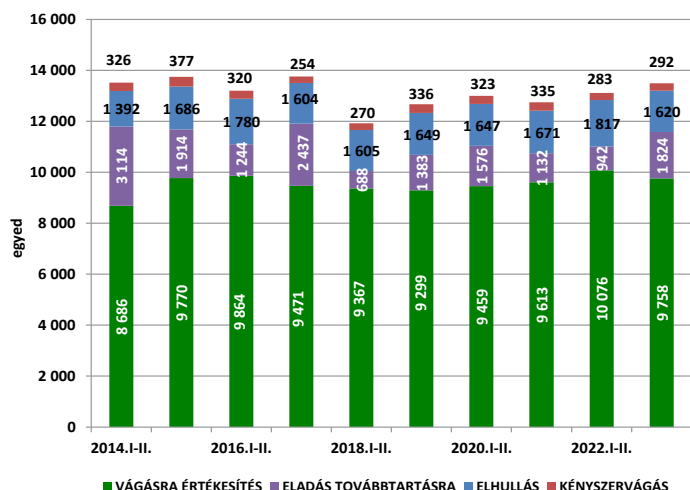
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2023 februárjában 17-tel (-4,3%) kevesebb volt, mint 2022 februárjában, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma februárban 3-mal (-0,7%) csökkent januárhoz képest. Ugyanakkor 2023. február végén 3.724-gyel kevesebb (-2,1%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 17,7%-kal (-82) kisebbedett, de 2014 februárja óta a záró tehénlétszám csak kismértékben zsugorodott (-1.383 egyed, -0,8%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 381-ről 459-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-II. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra - egy év alatt - csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), de az állomány 2023 első két havában enyhén nőtt (+619 egyed; +0,4%). 2023 első két havában a tehénkivonások száma enyhén nőtt (+376 egyed; +2,9%), de jelentősen emelkedett az üszővásárlások száma (+212 egyed; +34,0%) és stagnált az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma (-14 egyed; -0,1%) 2022 hasonló időszakához képest. Így 2023 első két havában az állománykivonás nagysága összességében meghaladta az állománypótlását.

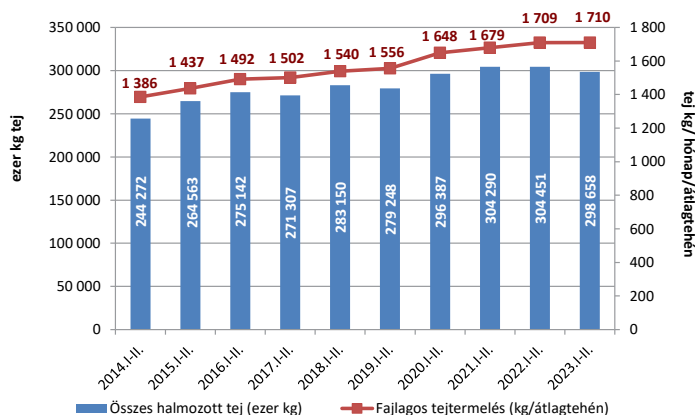
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-II. hó)

2023 első két havában az állományból kivont tehenek 72,3%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 9.758 volt), 12,0%-át (1620 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,2%-áért (292 egyed) pedig a kényszervágás volt felelős, amelyek inkább alacsony aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 13,5%-ot (1824 egyed), ami átlagos aránynak tekinthető. 2023 első két havában az induló tehénállomány 5,6%-át selejtezték, 0,2%-át kényszervágták, 0,9%-a elhullott és 1,0%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 7,7%-át vonták ki a termelésből, ami az elmúlt 10 év legmagasabb tehénkivonási aránya a vizsgált időszakban.

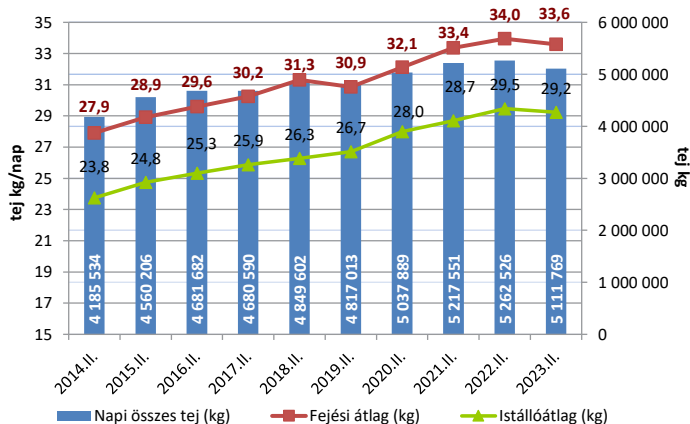

4. ábra Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I-II. hó)

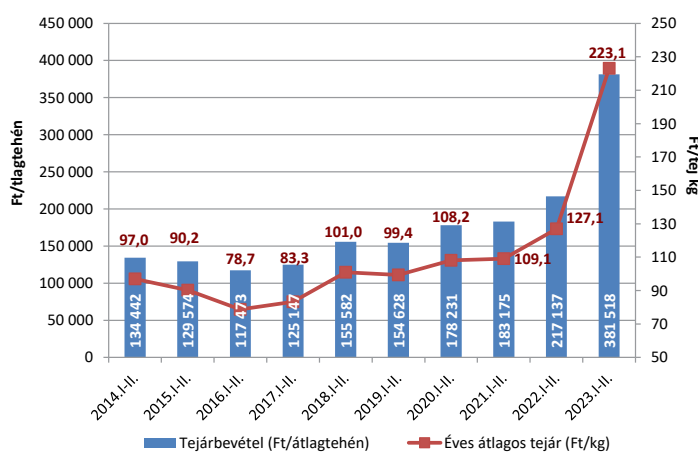
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmazott tejtermelése 2023 első két hónapjában csökkent (-5,8 millió kg; -1,9%) 2022 első két havához képest, és meghaladta a 298,7 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés stagnált 1710 kg-on (+1 kg; +0,1%), ami az elmúlt 10 évben rekordnak számít. 2014 és 2023 februárja között a fajlagos tejtermelés növekedése 23,4%-os (!) volt (+324 kg), míg az összes halmazott tejtermelés hasonló mértékben, 54,4 millió kg-mal (+22,3%) emelkedett.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2022. II. hó)

2023 februárjában a napi összes tejtermelés a tavalyi év februári termeléséhez viszonyítva 5,112 millió kg-ra csökkent (-150,8 ezer kg, -2,9%). Emellett a fejési átlag (-0,35 kg, -1,0%) és az istállóátlag (-0,23 kg, -0,8%) is csökkent. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,926 millió kg-mal lett több (+22,1%), a fejési és istállóátlag 5,69, ill. 5,49 kg-mal nőtt (+20,4%, ill. +23,1%) a vizsgált periódusban, ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I-II. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023 februárjában meghaladta a 380 ezer Ft-ot, 75,7%-kal nőtt 2022 februárjához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első két havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 0,1%-os és tej árának 75,6%-os (!) növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 183,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 23,4%-os és a tej árának 130,0%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára tovább emelkedett, és februárban megközelítette a 225 Ft/kg-ot. A nyerstej kiviteli ára

jelentősen csökkenve 180 Ft/kg-os árszintre esett, így már közel 20%-kal elmaradt a termelői átlagártól, ami erős árcsökkenő nyomást gyakorol a hazai tejfelvásárlási árra. Globálisan és az Európai Unióban a főbb tejtermékek értékesítési és tőzsdei árai is tovább csökkentek vagy alacsonyabb szinten stagnáltak, ezáltal a tejtermékek hazai árai nemzetközi, azon belül a környező országokkal való összehasonlításban is drágábbak, de az árcsökkenés több terméktípus esetében elindult. A KSH adatai szerint Magyarországon februárban 25,4%-os volt az éves szinten mért drágulás, így az éves emelkedés picivel a januári alatt maradt, és a havi szintű drágulás is csökkent, 1% alatt maradt, szemben az előző havi 2,3%-kal. Úgy tűnik, hogy az infláció 2023 januárjában végre tetőzött. Ugyanakkor a legdrasztikusabb drágulást továbbra is az élelmiszerek produkálják, amelyek ára átlag 43,3%-kal emelkedett, ezen belül a tejtermékek 76,2%-kal, a vaj és vajkrém 75,1%-kal, a sajt 72,1%-kal és a tej 53,7%-kal drágult egy év alatt. Márciustól viszont egyes kiskereskedelmi láncok a vaj és sajtok (pl. trappista) árát 15-25%-kal csökkentették. Mindezen folyamatok alapján a hazai nyerstej árak csökkenése várható.

